

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2018,
kterým se mění volební zákony a soudní řád správní

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o volbách do Parlamentu České republiky

Čl. I

Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 212/1996 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 243/1999 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 64/2001 Sb., zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 37/2002 Sb., zákona č. 171/2002 Sb., zákona č. 230/2002 Sb., zákona č. 62/2003 Sb., zákona č. 418/2004 Sb., zákona č. 323/2006 Sb., zákona č. 480/2006 Sb., zákona č. 261/2008 Sb., zákona č. 320/2009 Sb., zákona č. 195/2010 Sb., zákona č. 222/2012 Sb., zákona č. 58/2014 Sb., zákona č. 59/2014 Sb., zákona č. 114/2016 Sb., zákona č. 322/2016 Sb. a zákona č. 90/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 11 odst. 2 písm. f) se slovo „určených“ zrušuje a na konci textu písmene f) se doplňují slova „, a to alespoň pro osoby, jejichž účast na školení je povinná“.
2. V § 12 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno e), které zní:
„e) v případě potřeby poskytuje nezbytnou součinnost při zajištění školení členů okrskových volebních komisí prováděného Českým statistickým úřadem k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb a pověřeným obecním úřadem k zásadám hlasování.“
3. V § 14a se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:
„f) zajišťuje a provádí školení členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování a zajišťuje školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, které provádí Český statistický úřad, a informuje obecní úřad o účasti na těchto školeních.“
4. V § 14a odst. 2 se slova „a e)“ nahrazují slovy „až f)“.
5. V § 14c odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „, a vyrozumí členy okrskové volební komise, jejichž účast na školení je povinná, o termínech školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování a důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit“.

6. V § 14c se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Při vyrozumění členů okrskové volební komise o termínech školení a o důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit postupuje starosta obdobně.“.
7. V § 14e odst. 6 písm. f) se za slovo „trvá“ vkládá slovo „nepřetržitě“.
8. V § 14e odst. 7 se věty první a druhá nahrazují větou „Zapisovatel je členem okrskové volební komise; z jednání komise pořizuje zápis.“ a věta poslední se nahrazuje větou „Starosta odvolá zapisovatele, který přestane vykonávat svoji funkci nebo ji nevykonává řádně, a na jeho místo neprodleně jmenuje nového zapisovatele.“.
9. V § 14f odst. 2 se slova „s právem hlasovat“ zrušují.
10. V § 14f odst. 3 se na konci textu věty druhé doplňují slova „; zapisovatel se do losování nezařazuje“.
11. V § 14f se doplňují odstavce 4 až 6, které znějí:

„(4) Předsedu okrskové volební komise v době jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda okrskové volební komise.

(5) Zapisovatel, předseda a místopředseda okrskové volební komise, s výjimkou zvláštních okrskových volebních komisí, je povinen zúčastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování.

(6) Obecní úřad ve spolupráci se zapisovatelem zajistí, aby ve volební místnosti v průběhu hlasování bylo u každého člena okrskové volební komise uvedeno jeho jméno, příjmení, funkce v okrskové volební komisi a údaj o tom, zda je delegován politickou stranou, politickým hnutím, koalici nebo nezávislým kandidátem anebo jmenován starostou.“.
12. V § 16 odst. 4 větě první se za slova „a to“ vkládá slovo „nejpozději“ a za větu druhou se vkládá věta „Plochu pro vylepení volebních plakátů poskytne obec k využití bezplatně; na takové bezúplatné plnění se nevztahují ustanovení tohoto zákona o financování volební kampaně a ustanovení zvláštního zákona upravující hospodaření politických stran a politických hnutí.“.
13. V § 17 se na konci textu odstavce 5 doplňují slova „; stejným způsobem musejí být odlišeny hlasovací lístky“.
14. V § 32 odst. 1 písm. c) a § 61 odst. 1 písm. a) se za slovo „věk“ vkládají slova „ke druhému dni voleb“.
15. V § 38 odst. 3 se na konci textu věty první doplňují slova „, a to jednostranně“.
16. V § 61 odst. 2 písm. d) se slova „místa, kde jsou přihlášení k trvalému pobytu“ nahrazují slovy „adresy místa trvalého pobytu“ a slova „se uvede jméno a příjmení kandidáta, číslo a sídlo volebního obvodu, do kterého kandidát kandiduje, a rok konání voleb“ se nahrazují slovy „a v záhlaví na každém jejím očíslovaném podpisovém archu se uvede skutečnost, že petice je určena na podporu kandidatury nezávislého kandidáta, jeho jméno a příjmení,

rok narození, číslo a sídlo volebního obvodu, do kterého kandidát kandiduje, a rok konání voleb“.

17. § 82 včetně nadpisu zní:

„§ 82

Nároky členů volebních komisí

(1) Člen okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise má nárok na zvláštní odměnu za výkon funkce. Předseda, místopředseda a zapisovatel okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise mají nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce než ostatní členové okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise. Nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce nemá člen okrskové volební komise, který nesplnil povinnost účastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, ledaže byl zapisovatel jmenován nebo předseda a místopředseda určen losem v době, kdy již nebylo možné účast na školení zajistit.

(2) Člen okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise, který je v pracovním nebo služebním poměru, má nárok na pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu a na náhradu mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele. Členovi okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise, který není v pracovním nebo služebním poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší paušální náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise.“

Čl. II

Přechodné ustanovení

Zákon č. 247/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se poprvé použije ve volbách do Poslanecké sněmovny nebo ve volbách do Senátu vyhlášených po nabytí účinnosti tohoto zákona. Ustanovení § 61 odst. 2 písm. d) zákona č. 247/1995 Sb. se pro volby do Senátu vyhlášené v roce 2018 použije ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o volbách do zastupitelstev krajů

Čl. III

Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 37/2002 Sb., zákona č. 230/2002 Sb., zákona č. 320/2009 Sb., zákona č. 222/2012 Sb., zákona č. 58/2014 Sb., zákona č. 114/2016 Sb., zákona č. 322/2016 Sb. a zákona č. 90/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 10 odst. 2 písm. f) se slovo „určených“ zrušuje a na konci textu písmene f) se doplňují slova „, a to alespoň pro osoby, jejichž účast na školení je povinná“.
2. V § 11 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno o), které zní:

„o) v případě potřeby poskytuje nezbytnou součinnost při zajištění školení členů okrskových volebních komisí prováděného Českým statistickým úřadem k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb a pověřeným obecním úřadem k zásadám hlasování.“.

3. V § 13 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno h), které zní:

„h) zajišťuje a provádí školení členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování a zajišťuje školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, které provádí Český statistický úřad, a informuje obecní úřad o účasti na těchto školeních.“.

4. V § 13 odst. 2 se za text „písm. b)“ vkládají slova „a h)“.

5. V § 15 odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „, a vyrozumí členy okrskové volební komise, jejichž účast na školení je povinná, o termínech školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování a důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit“.

6. V § 15 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Při vyrozumění členů okrskové volební komise o termínech školení a o důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit postupuje starosta obdobně.“.

7. V § 17 odst. 5 písm. f) se za slovo „trvá“ vkládá slovo „nepřetržitě“.

8. V § 17 odst. 6 se věty první a druhá nahrazují větou „Zapisovatel je členem okrskové volební komise; z jednání komise pořizuje zápis.“ a věta poslední se nahrazuje větou „Starosta odvolá zapisovatele, který přestane vykonávat svoji funkci nebo ji nevykonává řádně, a na jeho místo neprodleně jmenuje nového zapisovatele.“.

9. V § 18 odst. 2 se slova „s právem hlasovat“ zrušují.

10. V § 18 odst. 3 se na konci textu věty druhé doplňují slova „; zapisovatel se do losování nezařazuje“.

11. V § 18 se za odstavec 3 vkládají nové odstavce 4 až 6, které znějí:

„(4) Předsedu okrskové volební komise v době jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda okrskové volební komise.

(5) Zapisovatel, předseda a místopředseda okrskové volební komise je povinen zúčastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování.

(6) Obecní úřad ve spolupráci se zapisovatelem zajistí, aby ve volební místnosti v průběhu hlasování bylo u každého člena okrskové volební komise uvedeno jeho jméno, příjmení, funkce v okrskové volební komisi a údaj o tom, zda jej delegovala politická strana, politické hnutí nebo koalice anebo jmenoval starosta.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 7.

12. V § 18 se odstavec 7 zrušuje.

13. V § 21 odst. 1 písm. c) se za slovo „věk“ vkládají slova „ke druhému dni voleb“.
14. V § 24 odst. 3 se na konci textu věty první doplňují slova „, a to jednostranně“.
15. V § 29 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „; stejným způsobem musejí být odlišeny hlasovací lístky“.
16. § 55 včetně nadpisu zní:

„§ 55

Nároky členů okrskových volebních komisí

(1) Člen okrskové volební komise má nárok na zvláštní odměnu za výkon funkce. Předseda, místopředseda a zapisovatel okrskové volební komise mají nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce než ostatní členové okrskové volební komise. Nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce nemá člen okrskové volební komise, který nesplnil povinnost účastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, ledaže byl zapisovatel jmenován nebo předseda a místopředseda určen losem v době, kdy již nebylo možné účast na školení zajistit.

(2) Člen okrskové volební komise, který je v pracovním nebo služebním poměru, má nárok na pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu a na náhradu mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele. Členovi okrskové volební komise, který není v pracovním nebo služebním poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší paušální náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise.“

17. V § 56a odst. 6 větě první se za slova „a to“ vkládá slovo „nejpozději“ a za větu druhou se vkládá věta „Plochu pro vylepení volebních plakátů poskytne obec k využití bezplatně; na takové bezúplatné plnění se nevztahují ustanovení tohoto zákona o financování volební kampaně a ustanovení zvláštního zákona upravující hospodaření politických stran a politických hnutí.“

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Zákon č. 130/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se poprvé použije ve volbách do zastupitelstev krajů vyhlášených po nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o volbách do zastupitelstev obcí

Čl. V

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 230/2002 Sb., zákona č. 320/2009 Sb., zákona č. 222/2012 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 58/2014 Sb., zákona č. 114/2016 Sb., zákona č. 322/2016 Sb. a zákona č. 90/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 9 odst. 2 písm. f) se slovo „určených“ zrušuje a na konci textu písmene f) se doplňují slova „, a to alespoň pro osoby, jejichž účast na školení je povinná“.

2. V § 10 odst. 1 písm. d) se za slovo „hlasování“ vkládají slova „a sčítání hlasů“.

3. V § 10 odst. 1 se za písmeno h) vkládá nové písmeno i), které zní:

„i) v případě potřeby poskytuje nezbytnou součinnost při zajištění školení členů okrskových volebních komisí prováděného Českým statistickým úřadem k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb a pověřeným obecním úřadem k zásadám hlasování.“.

Dosavadní písmeno i) se označuje jako písmeno j).

4. V § 12 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno l), které zní:

„l) s výjimkou hlavního města Prahy zajišťuje a provádí školení členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování a zajišťuje školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, které provádí Český statistický úřad, a informuje obecní úřad o účasti na těchto školeních.“.

5. V § 12 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno k), které zní:

„k) provádět školení členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování.“.

6. V § 14 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno h), které zní:

„h) na území hlavního města Prahy zajišťuje a provádí školení členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování a zajišťuje školení k systému zjišťování výsledků voleb, které provádí Český statistický úřad.“.

7. V § 15 odst. 1 se na konci textu písmene e) doplňují slova „, a vyrozumí členy okrskové volební komise, jejichž účast na školení je povinná, o termínech školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování a důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit“.

8. V § 15 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Při vyrozumění členů okrskové volební komise o termínech školení a o důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit postupuje starosta obdobně.“.

9. V § 17 odst. 5 písm. e) se slova „dny voleb, trvá-li nepřítomnost člena okrskové volební komise ve volební místnosti bez souhlasu komise déle než 3 hodiny“ nahrazují slovy „dnech voleb, nevykonává-li člen okrskové volební komise svoji funkci a jeho nepřítomnost trvá nepřetržitě déle než 2 hodiny“.

10. V § 17 odst. 6 větě první se slova „s hlasem poradním, při hlasování se do počtu členů okrskové volební komise nezapočítává“ a slova „může okrskové volební komisi předkládat návrhy,“ zrušují a věta poslední se nahrazuje větou „Starosta odvolá zapisovatele, který přestane vykonávat svoji funkci nebo ji nevykonává řádně, a na jeho místo neprodleně jmenuje nového zapisovatele.“.

11. V § 18 odst. 2 se slova „s právem hlasovat“ zrušují.

12. V § 18 odst. 3 se na konci textu věty druhé doplňují slova „; zapisovatel se do losování nezařazuje“.

13. V § 18 se za odstavec 3 vkládají nové odstavce 4 až 6, které znějí:

„(4) Předsedu okrskové volební komise v době jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda okrskové volební komise.

(5) Zapisovatel, předseda a místopředseda okrskové volební komise je povinen zúčastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování.

(6) Obecní úřad ve spolupráci se zapisovatelem zajistí, aby ve volební místnosti v průběhu hlasování bylo u každého člena okrskové volební komise uvedeno jeho jméno, příjmení, funkce v okrskové volební komisi a údaj o tom, zda jej delegovala volební strana nebo jmenoval starosta.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 7.

14. V § 18 se odstavec 7 zrušuje.

15. V § 21 odst. 4 se slova „místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu“ nahrazují slovy „adresa místa trvalého pobytu“.

16. V § 22 odst. 1 písm. d) se za slovo „věk“ vkládají slova „ke druhému dni voleb, popřípadě ke dni voleb, konají-li se volby v jednom dni,“.

17. V § 25 odst. 4 se slova „mohou být vytištěny oboustranně, přičemž pro“ nahrazují slovy „s formátem A4 a větším se tisknou oboustranně. Je-li hlasovací lístek vytištěn oboustranně, uvede se na konci každé strany text „Pokračování na druhé straně.“. Pro“.

18. V § 30 odst. 1 se číslo „10“ nahrazuje číslem „16“.

19. V § 30 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Plochu pro vylepení volebních plakátů poskytne obec k využití bezplatně; na takové bezúplatné plnění se nevztahují ustanovení zvláštního zákona upravující hospodaření politických stran a politických hnutí.“.

20. V § 31 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „; stejným způsobem musejí být odlišeny hlasovací lístky“.

21. V § 38 odst. 1 se věta první nahrazuje větou „Pověřený obecní úřad a krajský úřad může při hlasování a sčítání hlasů provést ve volební místnosti kontrolu na místě.“.

22. § 62 včetně nadpisu zní:

„§ 62

Nároky členů okrskových volebních komisí

(1) Člen okrskové volební komise má nárok na zvláštní odměnu za výkon funkce. Předseda, místopředseda a zapisovatel okrskové volební komise mají nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce než ostatní členové okrskové volební komise. Nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce nemá člen okrskové volební komise, který nesplnil

povinnost účastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, ledaže byl zapisovatel jmenován nebo předseda a místopředseda určen losem v době, kdy již nebylo možné účast na školení zajistit.

(2) Člen okrskové volební komise, který je v pracovním nebo služebním poměru, má nárok na pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu a na náhradu mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele. Členovi okrskové volební komise, který není v pracovním nebo služebním poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší paušální náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise.“.

Čl. VI

Přechodné ustanovení

Zákon č. 491/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se poprvé použije ve volbách do zastupitelstev obcí vyhlášených po nabytí účinnosti tohoto zákona. Ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb. se pro volby vyhlášené v roce 2018 použije ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o volbách do Evropského parlamentu

Čl. VII

Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2009 Sb., zákona č. 222/2012 Sb., zákona č. 58/2014 Sb., zákona č. 114/2016 Sb., zákona č. 322/2016 Sb. a zákona č. 90/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 12 odst. 2 písm. e) se slovo „určených“ zrušuje a na konci textu písmene e) se doplňují slova „, a to alespoň pro osoby, jejichž účast na školení je povinná“.
2. V § 13 se za písmeno h) vkládá nové písmeno i), které zní:
„i) v případě potřeby poskytuje nezbytnou součinnost při zajištění školení členů okrskových volebních komisí prováděného Českým statistickým úřadem k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb a pověřeným obecním úřadem k zásadám hlasování,“.

Dosavadní písmeno i) se označuje jako písmeno j).

3. V § 14 se za písmeno d) vkládá nové písmeno e), které zní:

„e) zajišťuje a provádí školení členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování a zajišťuje školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, které provádí Český statistický úřad, a informuje obecní úřad o účasti na těchto školeních,“.

Dosavadní písmeno e) se označuje jako písmeno f).

4. V § 16 odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „, a vyrozumí členy okrskové volební komise, jejichž účast na školení je povinná, o termínech školení k zásadám

hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování a důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit“.

5. V § 16 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Při vyrozumění členů okrskové volební komise o termínech školení a o důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit postupuje starosta obdobně.“.
6. V § 18 odst. 6 písm. f) se za slovo „trvá“ vkládá slovo „nepřetržitě“ a číslo „3“ se nahrazuje číslem „2“.
7. V § 18 odst. 7 se věty druhá a třetí nahrazují větou „Zapisovatel je členem okrskové volební komise; z jednání komise pořizuje zápis.“.
8. V § 19 odst. 2 se slova „s právem hlasovat“ zrušují.
9. V § 19 odst. 3 se na konci textu věty druhé doplňují slova „; zapisovatel se do losování nezařazuje“.
10. V § 19 se doplňují odstavce 4 až 6, které znějí:

„(4) Předsedu okrskové volební komise v době jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda okrskové volební komise.

(5) Zapisovatel, předseda a místopředseda okrskové volební komise je povinen zúčastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování.

(6) Obecní úřad ve spolupráci se zapisovatelem zajistí, aby ve volební místnosti v průběhu hlasování bylo u každého člena okrskové volební komise uvedeno jeho jméno, příjmení, funkce v okrskové volební komisi a údaj o tom, zda jej delegovala politická strana, politické hnutí nebo koalice anebo jmenoval starosta.“.

11. V § 22 odst. 1 písm. b) se slova „datum narození“ nahrazují slovy „věk ke druhému dni voleb“.
12. V § 26 odst. 3 se na konci textu věty první doplňují slova „, a to jednostranně“.
13. V § 33 se na konci textu odstavce 5 doplňují slova „; stejným způsobem musejí být odlišeny hlasovací lístky“.
14. V § 59 odst. 4 větě první se za slova „a to“ vkládá slovo „nejpozději“ a za větu druhou se vkládá věta „Plochu pro vylepení volebních plakátů poskytne obec k využití bezplatně; na takové bezúplatné plnění se nevztahují ustanovení tohoto zákona o financování volební kampaně a ustanovení zvláštního zákona upravující hospodaření politických stran a politických hnutí.“.

15. § 61 včetně nadpisu zní:

„§ 61

Nároky členů okrskových volebních komisí

(1) Člen okrskové volební komise má nárok na zvláštní odměnu za výkon funkce. Předseda, místopředseda a zapisovatel okrskové volební komise mají nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce než ostatní členové okrskové volební komise. Nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce nemá člen okrskové volební komise, který nesplnil povinnost účastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, ledaže byl zapisovatel jmenován nebo předseda a místopředseda určen losem v době, kdy již nebylo možné účast na školení zajistit.

(2) Člen okrskové volební komise, který je v pracovním nebo služebním poměru, má nárok na pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu a na náhradu mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele. Členovi okrskové volební komise, který není v pracovním nebo služebním poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší paušální náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise.“.

Čl. VIII

Přechodné ustanovení

Zákon č. 62/2003 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se poprvé použije ve volbách do Evropského parlamentu vyhlášených po nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o volbě prezidenta republiky

Čl. IX

Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), ve znění zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 58/2014 Sb., zákona č. 114/2016 Sb., zákona č. 222/2016 Sb., zákona č. 322/2016 Sb. a zákona č. 90/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 10 odst. 2 písm. c) se slovo „určených“ zrušuje a na konci textu písmene c) se doplňují slova „, a to alespoň pro osoby, jejichž účast na školení je povinná“.

2. V § 11 odst. 1 písmeno e) zní:

„e) v případě potřeby poskytuje nezbytnou součinnost při zajištění školení členů okrskových volebních komisí prováděného Českým statistickým úřadem k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb a pověřeným obecním úřadem k zásadám hlasování,“.

3. V § 12 odst. 1 písmeno c) zní:

„c) zajišťuje a provádí školení členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování a zajišťuje školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, které provádí Český statistický úřad, a informuje obecní úřad o účasti na těchto školeních,“.

4. V § 14 odst. 1 se na konci textu písmene f) doplňují slova „, a vyrozumí členy okrskové volební komise, jejichž účast na školení je povinná, o termínech školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování a důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit“.

5. V § 14 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Při vyrozumění členů okrskové volební komise o termínech školení a o důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit postupuje starosta obdobně.“.
6. V § 17 odst. 2 se slova „s právem hlasovat“ zrušují.
7. V § 17 odst. 3 se na konci textu věty druhé doplňují slova „; zapisovatel se do losování nezařazuje“.
8. V § 17 se doplňují odstavce 5 a 6, které znějí:

„(5) Zapisovatel, předseda a místopředseda okrskové volební komise, s výjimkou zvláštních okrskových volebních komisí, je povinen zúčastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování.

(6) Obecní úřad ve spolupráci se zapisovatelem zajistí, aby ve volební místnosti v průběhu hlasování bylo u každého člena okrskové volební komise uvedeno jeho jméno, příjmení, funkce v okrskové volební komisi a údaj o tom, zda jej delegovala politická strana, politické hnutí, koalice nebo občan anebo jmenoval starosta.“.
9. V § 18 odst. 6 písm. g) se za slovo „trvá“ vkládá slovo „nepřetržitě“ a číslo „3“ se nahrazuje číslem „2“.
10. V § 19 větě první se slova „s hlasem poradním, při hlasování se do počtu členů okrskové volební komise nezapočítává“ a slova „může okrskové volební komisi předkládat návrhy;“ zrušují a věta poslední se nahrazuje větou „Starosta odvolá zapisovatele, který přestane vykonávat svoji funkci nebo ji nevykonává řádně, a na jeho místo neprodleně jmenuje nového zapisovatele.“.
11. V § 35 odst. 6 větě první se za slova „a to“ vkládá slovo „nejpozději“ a za větu druhou se vkládá věta „Plochu pro vylepení volebních plakátů poskytne obec k využití bezplatně; na takové bezúplatné plnění se nevztahují ustanovení tohoto zákona o financování volební kampaně a ustanovení zvláštního zákona upravující hospodaření politických stran a politických hnutí.“.
12. § 60 včetně nadpisu zní:

„§ 60

Nároky členů okrskových volebních komisí a zvláštních okrskových volebních komisí

(1) Člen okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise má nárok na zvláštní odměnu za výkon funkce. Předseda, místopředseda a zapisovatel okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise mají nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce než ostatní členové okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise. Nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce nemá člen okrskové volební komise, který nesplnil povinnost účastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, ledaže byl zapisovatel jmenován nebo předseda a místopředseda určen losem v době, kdy již nebylo možné účast na školení zajistit.

(2) Člen okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise, který je v pracovním nebo služebním poměru, má nárok na pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu a na náhradu mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele. Členovi okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise, který není v pracovním nebo služebním poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší paušální náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise.

(3) Členství v okrskové volební komisi a zvláštní okrskové volební komisi je jiným úkonem v obecném zájmu.“.

13. V § 71 odstavec 5 zní:

„(5) Koná-li se volba prezidenta společně s jinými volbami, musí být úřední obálka pro volbu prezidenta odlišena barevně od úřední obálky pro jiné volby; stejným způsobem musejí být odlišeny hlasovací lístky.“.

Čl. X

Přechodné ustanovení

Zákon č. 275/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se poprvé použije ve volbě prezidenta republiky vyhlášené po nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST ŠESTÁ

Změna soudního řádu správního

Čl. XI

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 314/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 320/2009 Sb., zákona č. 118/2010 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 294/2010 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 130/2011 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 322/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb. a zákona č. 365/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 104 odst. 1 se slova „; to neplatí, jde-li o řízení ve věcech porušení pravidel financování volební kampaně“ zrušují.
2. V § 107 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

ČÁST SEDMÁ

ÚČINNOST

Čl. XII

Tento zákon nabývá účinnosti desátým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů

Právní úprava podmínek výkonu volebního práva, organizace voleb, vyhlášení a provádění voleb a zjišťování jejich výsledku a rozsah soudního přezkumu je obsažena v jednotlivých volebních zákonech, kterými jsou:

- zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), ve znění pozdějších předpisů.

Předmětem předkládané novely citovaných zákonů je úprava některých technických a organizačních prvků volebních procesů, jejichž dosavadní nastavení se v praxi zejména v souvislosti s volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2017 ukázalo být slabým místem.

Jedná se zejména o podmínky zajištění profesionality plnění úkolů okrskových volebních komisí:

- Stávající právní úpravě chybí stanovení povinnosti předsedů, místopředsedů a zapisovatelů okrskových volebních komisí účastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, a neúčast na školeních není tudíž ani sankcionována.
- Dosavadní úprava není důsledná ve stanovení povinnosti dotčených volebních orgánů podílet se na zajištění příslušných školení (pověřené obecní úřady, krajské úřady), popřípadě informovat o školeních dotčené členy okrskových volebních komisí (starosta),
- Stávající postavení zapisovatele okrskové volební komise není přiměřené tomu, že právě zapisovatel přináší do komise výrazný prvek profesionality; je jmenován starostou přímo do funkce zapisovatele (nepovstává tedy z losování), avšak v komisi má pouze hlas poradní. Pokud by byla zároveň upravena povinná účast zapisovatele na školení, je namístě neponechávat nadále zapisovatele mimo okruh členů komise s právem hlasovat.
- Ustanovení upravující zánik členství v okrskové volební komisi v důsledku neúčasti člena na jejím zasedání jsou nepřesná, což ztěžuje jejich sankční využití.
- Výkon činnosti členů okrskových volebních komisí je v současnosti vůči voličům v zásadě anonymní – ve volební místnosti chybí identifikace členů a údaje o tom, kým

byli do komise nominováni. Tato skutečnost byla České republice již vytýkána například pozorovateli OBSE.

- Dosavadní úroveň odměňování členů okrskových volebních komisí nemotivuje k účasti v komisích a stává se tím další nepřímou překážkou profesionality; případné navýšení odměn je však tématem pro prováděcí právní úpravu.

Nedávné zkušenosti ukázaly, že vedle nedostatečné odbornosti okrskových volebních komisí je slabým místem zvyšujícím chybovost nejen při hlasování, ale též při zjišťování výsledků hlasování použití oboustranně tištěných hlasovacích lístků. Matoucí pro voliče je také využívání společné úřední obálky pro hlasování v souběhu volby prezidenta a voleb do Senátu upravené v zákoně o volbě prezidenta republiky.

Stávající právní úprava se ve výše pojednaných oblastech nepřiči zákazu diskriminace. Z hlediska požadavků na zajištění rovnosti mužů a žen ji lze považovat za neutrální.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen, a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Hlavní principy nově navrhované právní úpravy směřují k nápravě současných shora obecně popsaných nedostatků. Jedná se o technické změny, které nemají vliv na fungování volebního systému, zefektivňují však organizační stránku voleb a ve výsledku přispívají též k důvěryhodnosti voleb.

Návrh zákona se zaměřuje především na podmínky činnosti okrskových volebních komisí:

- Předsedové, místopředsedové a zapisovatelé okrskových volebních komisí budou povinni se účastnit školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb. Neúčast na školeních bude postihována snížením zvláštní odměny člena komise, pro kterého je účast na školení povinná, na úroveň zvláštní odměny takového člena komise, pro kterého taková účast povinná není.
- Ve všech volebních zákonech se stanoví povinnost starosty vyrozumět vybrané členy komisí o školeních. Pověřenému obecnímu úřadu volební zákony jednotně uloží zajišťovat a provádět školení k zásadám hlasování a zajišťovat školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, které provádí Český statistický úřad. Krajské úřady v případě potřeby poskytnou nezbytnou součinnost při zajišťování školení k zásadám hlasování pořádaných pověřenými obecními úřady a školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb pořádaných Českým statistickým úřadem.
- Zapisovatel okrskové volební komise se stane plnoprávným členem okrskové volební komise s právem hlasovat.
- Zákon sjednotí délku nepřítomnosti člena komise, která již má za následek zánik členství, na 2 hodiny a stanoví, že se musí jednat o nepřetržitou nepřítomnost.
- Zapisovateli (ve spolupráci s obecním úřadem) zákon uloží dohlížet na řádné označení členů volební komise, např. jmenovkou u místa, kde sedí, a uvedením jména, příjmení, funkce a typu subjektu, který člena nominoval, popřípadě že je člen jmenován starostou.

Navrhují se i některé další technické změny:

- S výjimkou voleb do zastupitelstev obcí budou hlasovací lístky tištěny jednostranně.
- V zákoně o volbě prezidenta republiky novela zruší používání společné úřední obálky při souběhu voleb. Ve všech volebních zákonech bude pro souběh voleb nově upraveno též barevné odlišení hlasovacích lístků stejným způsobem, jakým jsou odlišeny úřední obálky.
- Zpřesní se náležitosti petice na podporu nezávislého kandidáta ve volbách do Senátu.
- Odstraní se nejasnosti ohledně využívání plakátovacích ploch poskytovaných obcí pro volební kampaně.
- Odstraní se některé relikty v soudním řádu správním.

Promítnutí navrhovaných změn do volebních zákonů shrnuje následující tabulka:

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Zapisovatel jako člen okrskové volební komise (OVK) a zastupování předsedy OVK místopředsedou OVK	§ 14e/7 § 14f/4	§ 17/6 § 18/4	§ 17/6 § 18/4	§ 18/7 § 19/4	§ 19 (zastupování je upraveno)
Povinná školení členů OVK	§ 14c/1/d) a /2 § 14f/5 § 82	§ 15/1/d) a /2 § 18/5 § 55	§ 15/1/e) a /2 § 18/5 § 62	§ 16/1/d) a /2 § 19/5 § 61	§ 14/1/f) a /2 § 17/5 § 60
Zajišťování školení k zásadám hlasování (KÚ a POÚ)	§ 12/3/e) § 14a/1/f)	§ 11/1/o) § 13/1/h)	§ 10/1/i) § 12/1/l)	§ 13/i) § 14/e)	§ 11/1/e) § 12/1/c)
Zpřesnění sankce za nepřítomnost člena OVK	§ 14e/6/f)	§ 17/5/f)	§ 17/5/e)	§ 18/6/f)	§ 18/6/g)
Jmenovky členů OVK	§ 14f/6	§ 18/6	§ 18/6	§ 19/6	§ 17/6
Jednostranné hlasovací lístky	§ 38/3 (Poslanecká sněmovna)	§ 24/3	§ 25/4 (1stranné do formátu A4)	§ 26/3	-
Barevné odlišení hlasovacích lístků při souběhu voleb	§ 17/5	§ 29/2	§ 31/2	§ 33/5	§ 71/5
Zrušení společné úřední obálky při společných volbách	-	-	-	-	§ 71/5

Plakátovací plochy ve volební kampani	§ 16/4	§ 56a/6	§ 30/1	§ 59/4	§ 35/6
Doplnění náležitostí petice nezávislého kandidáta	§ 61/2/d)	-	§ 21/4	-	(je upraveno)
Možnost krajského úřadu kontrolovat sčítání hlasů	-	-	§ 10/1 § 38/1	-	-
Stanovení dne, k němuž je uváděn věk kandidáta na kandidátní listině	§ 32/1/c) § 61/1/a)	§ 21/1/c)	§ 22/1/d)	§ 22/1/b)	- (je upraveno)

Návrh zákona obsahuje pouze technické změny a není způsobilý založit diskriminační právní úpravu, popřípadě být na úkor rovnosti mužů a žen.

Předkladatel návrhu usiluje rovněž o navýšení odměn členů volebních komisí. V návaznosti na předkládanou novelu volebních zákonů bude předložen návrh novely vyhlášek provádějících volební zákony, jehož cílem bude navýšit odměny členům volebních komisí o cca 500 Kč. S touto právní úpravou budou spojeny finanční náklady až cca 250 mil. Kč na jednu volbu.

3. Výjimka z povinnosti provést hodnocení dopadů regulace (RIA)

Vzhledem k tomu, že předkládaný návrh zákona je svým charakterem pouze technickou novelou volebních zákonů, udělil předseda Legislativní rady vlády dopisem č.j. 3206/2018-OVL ze dne 1. února 2018 výjimku z provedení hodnocení dopadů regulace (RIA).

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona nenarušuje ústavní principy volebního práva vyjádřené v Ústavě zejména v člancích 17, 18, 20, 25, 56, 58 a 102 a v Listině základních práv a svobod v čl. 21 a nedotýká se podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy).

Zákon zachovává stávající principy participace zástupců politických stran na činnosti okrskových volebních komisí a nezasahuje do dělby kompetencí v jednotlivých fázích volebního procesu. Nemodifikují se ani stávající volební systémy.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních dvorů orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Právní předpisy EU vztahující se k volebnímu právu občanů EU jsou:

- Smlouva o EU (čl. 10 odst. 2 a čl. 14 odst. 3),

- Smlouva o fungování EU (čl. 20 odst. 1 a čl. 20 odst. 2 písm. b), čl. 22 odst. 1 a čl. 223),
- Listina základních práv EU (čl. 39 a 40),
- Akt o volbě zastupitelů v Evropském parlamentu ve všeobecných a přímých volbách, jenž je připojen k rozhodnutí 76/787/ESUO, EHS, Euratom,
- Směrnice 94/80/ES, kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a práva být volen v obecních volbách pro občany Unie s bydlištěm v členském státě, jehož nejsou státními příslušníky,
- Směrnice 93/109/ES, kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky.

Záležitosti organizace voleb a jednotlivé úkony v průběhu volebního procesu, jichž se návrh zákona týká, nejsou právem EU regulovány a jsou ponechány na vnitrostátní právní úpravě jednotlivých členských států EU.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními úmluvami, jimiž je Česká republika vázána. Ve vazbě na předkládanou úpravu jde zejména o:

- čl. 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (vyhlášený pod č. 120/1976 Sb.), který zaručuje občanům právo volit a být volen v pravidelných volbách, jež se budou konat na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva, tajným hlasováním zabezpečujícím svobodu hlasování,
- čl. 3 Dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod (vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.). Podle uvedeného protokolu se vysoké smluvní strany zavazují konat v rozumných intervalech svobodné volby s tajným hlasováním za podmínek, které zajistí svobodné vyjádření názorů lidu při volbě zákonodárního sboru.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí a dopady na bezpečnost nebo obranu státu

Nárůst nákladů ze státního rozpočtu obnáší zavedení jednostranných hlasovacích lístků ve volbách, a tedy zvětšení jejich formátu z A5 na A4:

- do Poslanecké sněmovny – cca 36 mil. Kč oproti stávajícím 17. mil Kč na volby,
- do zastupitelstev krajů – cca 47 mil. Kč oproti stávajícím 27 mil. Kč na volby,
- do Evropského parlamentu – cca 43 mil. Kč oproti stávajícím 23 mil. Kč na volby.

Barevné odlišení hlasovacích lístků pro případ souběhu více druhů voleb tak, aby barva hlasovacího lístku korespondovala s barvou úřední obálky a snížilo se tím potenciální riziko

neplatných hlasů, bude představovat dopad na státní rozpočet odhadem 2,5 až 4,5 mil. Kč v závislosti na druhu voleb, resp. velikosti hlasovacího lístku.

V souvislosti se změnami v oblasti personálního složení a činnosti okrskových volebních komisí, které směřují ke zkvalitnění práce komisí, bude třeba **změnou prováděcího právního předpisu** návazně „valorizovat“ zvláštní odměny členů okrskových volebních komisí, které je dlouhodobě poptáváno. V závislosti na zvažovaných variantách navýšení, jež zahrnují plošné navýšení i markantnější zohlednění dvoukolových voleb (nyní obdrží člen za druhé kolo jen příplatek 200 Kč), je navýšení dopadů na státní rozpočet odhadováno až na 250 mil. Kč na jedny volby. Pro ilustraci lze uvést, že při 10% navýšení odměn oproti stávajícímu stavu se jedná o částku cca 1200 Kč navíc na jednu okrskovou volební komisi, tj. nárůst prostředků na vyplacení odměn o cca 18 mil Kč na jedny volby. Desetiprocentní nárůst by znamenal zvýšení odměny o 130 až 210 Kč na jednoho člena v závislosti na zastávané funkci. Finanční zabezpečení navýšení odměn bude předmětem jednání o novele prováděcí právní úpravy.

Ministerstvo vnitra bude požadovat odpovídající navýšení rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa, kde jsou finanční prostředky na volby rozpočtovány. Veškeré finanční dopady novely mají dopad do kapitoly Ministerstva vnitra.

Nároky na veřejné rozpočty naopak nejsou spojeny s výslovnou úpravou povinných školení k zásadám hlasování a systému zjišťování a zpracování výsledků voleb. Tato školení totiž probíhají již v současnosti. Výslovná úprava jejich zajišťování konkrétními volebními orgány souvisí toliko se zavedením povinné účasti některých členů okrskových volebních komisí na školení, a je tudíž vedena snahou o ucelenost právní úpravy. Účastí místopředsedů na školení okrskových volebních komisí však dojde k navýšení počtu zúčastněných osob, vlivem čehož nemusí vždy postačovat stávající kapacity dosud využívaných přednáškových místností. Rovněž může dojít k navýšení výdajů na refundaci mezd dalších členů okrskových volebních komisí.

Návrh zákona nemá dopady na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, ani dopady na rodiny a specifické skupiny obyvatel. Dopady nemá ani na životní prostředí a bezpečnost a obranu státu.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Předkládaný návrh zákona nemá dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů, s výjimkou nové povinnosti informování voličů o totožnosti členů okrskové volební komise prostřednictvím jmenovek s uvedením, kdo danou osobu nominoval. Toto opatření je však přiměřené tomu, že člen volební komise vykonává činnost v obecném zájmu a že také existuje veřejný zájem na transparentnosti voleb a na tom, aby volič věděl, kdo bude bezprostředně nakládat s jeho hlasem. Zájem na posílení transparentnosti volebního procesu prostřednictvím uvedeného opatření deklarovali také pozorovatelé OBSE.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Předkládaný návrh je svým charakterem technickou novelou a v důsledku jednotlivých navrhovaných změn nevznikají korupční rizika. Naopak, řada změn směřuje k větší transparentnosti a profesionalitě výkonu činnosti okrskových volebních komisí a ke snížení chybovosti sčítání hlasů, což jsou významné faktory v předcházení korupčním rizikům.

Navrhovaný předpis neomezuje dostupnost informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

10. Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Navrhuje se použít ustanovení § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého může Poslanecká sněmovna s návrhem zákona vyslovit souhlas již v prvním čtení. Důvodem pro zvolený postup je nezbytnost pružně reagovat na aktuální poznatky z volebního procesu a promítnout je do praxe co nejefektivněji. Efektivnost navrhovaných technických změn bude maximalizována, budou-li realizovány bez dalšího odkladu, tedy již ve volbách do zastupitelstev obcí a do Senátu konaných na podzim 2018. Proto je nezbytné, aby zákon, včetně prováděcích předpisů, nabyl účinnosti co nejdříve, pokud možno ještě před vyhlášením podzimních voleb.

Zvláštní část

K čl. I bodům 1 až 4

K čl. III bodům 1 až 4

K čl. V bodům 1 a 3 až 6

K čl. VII bodům 1 až 3

K čl. IX bodům 1 až 3

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Zajišťování školení k zásadám hlasování (KÚ a POÚ)	§ 12/3/e) § 14a/1/f)	§ 11/1/o) § 13/1/h)	§ 10/1/i) § 12/1/l)	§ 13/i) § 14/e)	§ 11/1/e) § 12/1/c) (je upraveno, pouze formulační změny)

Školení členů okrskových volebních komisí představuje dva hlavní tematické okruhy. Jednak jde o školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, které provádí Český statistický úřad (týká se činnosti okrskové volební komise po ukončení hlasování a uzavření

volební místnosti), a jednak školení k zásadám hlasování (dopadá na postupy v době hlasování). Vzhledem k tomu, jaký důraz je aktuálně kladen na proškolení určených členů okrskových volebních komisí, v kontextu usnesení Nejvyššího správního soudu Vol 58/2017 – 173 a ve spojitosti se zavedením povinné účasti na tomto školení je nezbytné, aby ve všech volebních zákonech byl výslovně zakotven úkol pro pověřené obecní úřady, že zajišťují školení určených členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování, a pro krajské úřady, že v případě potřeby poskytují nezbytnou součinnost při zajištění školení. Tato úprava by měla poskytnout prostor k zachování stávající zažité praxe krajů, popřípadě i k jejímu dalšímu rozvinutí, bude-li v konkrétním kraji shledána potřeba nezbytné součinnosti. Role krajských a pověřených obecních úřadů se neuvádí do jednotlivých zákonů proto, že by bylo potřeba ji regulovat jako takovou, ale kvůli úplnosti právní úpravy v situaci, kdy se zavádí povinnost účasti na školeních – pak musí být zřejmé, kým jsou školení poskytována, zajišťována a podporována. Doposud bylo toto výslovné zakotvení obsaženo pouze v zákoně o volbě prezidenta; tento deficit je proto třeba napravit a úkoly dotčených volebních orgánů promítnout do všech volebních zákonů.

Konkrétní způsob a míra spolupráce mezi krajskými a pověřenými obecními úřady závisí na místních podmínkách, zavedené praxi a dohodě mezi těmito volebními orgány.

Na území Hlavního města Prahy, vzhledem k odlišné struktuře jeho volebních orgánů, je zajištění a provádění školení svěřeno přímo obecnímu úřadu, tj. jednotlivým městským částem, neboť aplikace pravidla, že toto školení provádí i v Praze pověřený obecní úřad by znamenala, že Magistrát hlavního města Prahy by musel vyškolit dotčené členy všech okrskových volebních komisí na území hlavního města.

Pokud jde o změnu v dikci ustanovení upravujícího povinnost Českého statistického úřadu provádět školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb (body 1 v jednotlivých člancích), provádí se toliko zpřesnění vycházející z toho, že nově není otázkou libovůle, kdo z členů okrskové volební komise bude ke školení „určen“. Zákon přímo stanovuje osoby povinné absolvováním školení, které jsou tudíž pro Český statistický úřad prioritní cílovou skupinou.

Vzhledem k tomu, že pro některé členy okrskové volební komise bude účast na školení podle navrhované právní úpravy povinná a s neúčastí se pojí sankce v podobě krácení odměny, je zapotřebí, aby pověřené obecní úřady zpětně informovaly obecní úřady o tom, které osoby se školení zúčastnily, neboť případné krácení odměny pak provádí obecní úřad.

Školit členy okrskových volebních komisí k zásadám hlasování může toliko ten zaměstnanec zařazený do pověřeného obecního úřadu, který má osvědčení o odborné způsobilosti na úseku voleb.

K čl. I bodům 5 a 6 a 11 a 17

K čl. III bodům 5 a 6 a 11 a 16

K čl. V bodům 7 a 8 a 13 a 22

K čl. VII bodům 4 a 5 a 10 a 15

K čl. IX bodům 4 a 5 a 8 a 12

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident

Povinná školení členů OVK	§ 14c/1/d) a/2 § 14f/5 § 82	§ 15/1/d) a /2 § 18/5 § 55	§ 15/1/e) a /2 § 18/5 § 62	§ 16/1/d) a /2 § 19/5 § 61	§ 14/1/f) a/2 § 17/5 § 60
------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	------------------------------------

Je-li jedním z hlavních cílů předmětné novelizace volebních zákonů zkvalitnit činnost okrskových volebních komisí, nelze uvedené realizovat bez toho, aby členové okrskové volební komise byli řádně proškoleni, a to jednak k zásadám hlasování a jednak k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb.

Praxe školení vybraných členů okrskových volebních komisí je zavedena již nyní, avšak ukazuje se, že není vždy dostatečně efektivní. Vedle metodických opatření (témata školení, důraz na vybrané okruhy problémů, pořizování zápisu, stvrzení účasti o proškolení podpisem prezenční listiny apod.) se ukazuje jako nezbytné zavést povinnou účast na školení alespoň pro určené členy okrskových volebních komisí; těmito určenými členy bude zapisovatel, předseda a místopředseda okrskové volební komise. Neúčast na povinném školení bude pod sankcí krácení odměny, a to tak, že nezúčastní-li se předseda, místopředseda nebo zapisovatel okrskové volební komise tohoto školení, bude mu náležet odměna jen ve výši stanovené pro „řadového“ člena okrskové volební komise. Případná omluva z účasti na školení, např. i z důvodu nemoci, nemá na sankci vliv. Vychází se však z toho, že v rámci kraje je organizováno několik školení členů okrskových volebních komisí a pokud by se dotčený člen nemohl účastnit jednoho termínu, lze mu nabídnout náhradní termín školení. Předpokládá se, že členové okrskových volebních komisí s těmito funkcemi budou od řadových členů diferencováni výší zvláštní odměny, což předpokládá navazující úpravu v prováděcí vyhlášce zejména ve vztahu k místopředsedovi.

Zavedení povinné účasti na školení pro všechny členy okrskové volební komise by jistě k vyšší kvalifikovanosti okrskových volebních komisí přispělo nejlépe, avšak organizačně technicky by to s ohledem na počet komisí a jejich členů bylo pro krajské a pověřené obecní úřady, které se podílejí na zajištění školení, jen obtížně proveditelné.

Se zavedením povinné účasti na školení u určených členů okrskové volební komise (zapisovatel, předseda a místopředseda) souvisí úkol starosty, aby tyto členy o školení vyrozuměl. Vyrozuměním je míněna adresná informace obdobným způsobem, jako se zasílá pozvánka na první zasedání okrskové volební komise o místu a čase konání školení, včetně informace o povinnosti jej absolvovat pod sankcí krácení zvláštní odměny. Uvedené předpokládá, že pověřený obecní úřad včas vyrozumí starostu o termínech a místě konání školení.

Účast na povinném školení je již součástí výkonu funkce člena okrskové volební komise (předsedy, místopředsedy a zapisovatele), a tudíž pro dobu nezbytnou k účasti na tomto školení se uplatní nárok na pracovní nebo služební volno a náhradu mzdy, platu nebo služebního příjmu plynoucí z příslušných ustanovení jednotlivých volebních zákonů upravujících nároky členů volebních komisí.

Vzhledem k tomu, že se zavádí povinná účast předsedy, místopředsedy a zapisovatele okrskové volební komise na školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování

výsledků hlasování, zakotvuje se současně v ustanovení o nárocích členů volebních komisí nárok těchto členů na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce oproti „řadovým“ členům.

Pokud se určení členové okrskových volebních komisí povinného školení nezúčastní, zaniká jejich nárok na vyšší zvláštní odměnu a tato odměna jim bude náležet jen ve výši stanovené pro „řadového“ člena. Sankce za neúčast na povinném školení má tak podobu snížení zvláštní odměny.

Také předseda, místopředseda a zapisovatel zvláštní okrskové volební komise zřizované zastupitelským úřadem České republiky v zahraničí pro volby do Poslanecké sněmovny a volbu prezidenta republiky mají nárok na vyšší zvláštní odměnu, ačkoli povinná účast na školení se na ně nevztahuje. Vyšší odměna je opodstatněna tím, že s výkonem těchto funkcí je spojeno více povinností a vyšší míra odpovědnosti než u řadového člena.

Tímto ustanovením však není vyloučeno, aby v prováděcím právním předpise byla dále diferencována i vyšší zvláštní odměna u členů okrskových volebních komisí a členů zvláštních okrskových volebních komisí, která odpovídajícím způsobem zohlední povinnost účasti na školení.

K čl. I bodu 7

K čl. III bodu 7

K čl. V bodu 9

K čl. VII bodu 6

K čl. IX bodu 9

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Zpřesnění sankce za nepřítomnost člena OVK	§ 14e/6/f)	§ 17/5/f)	§ 17/5/e)	§ 18/6/f)	§ 18/6/g)

V jednotlivých volebních zákonech je nejednotně upravena doba nepřítomnosti člena okrskové volební komise (v některých 2 hodiny, jinde 3 hodiny), po jejímž uplynutí dochází ze zákona k zániku členství v okrskové volební komisi. Kromě toho vznikají v praxi výkladové nejasnosti, zda nepřítomnost po uvedenou dobu musí být nepřetržitá, nebo zda se kratší doby nepřítomnosti počítají a součet těchto dob má rovněž za následek zánik členství, případně, zda lze počítat nepřítomnost za oba dny hlasování.

Uvedený problém se proto navrhuje řešit sjednocením a zpřesněním právní úpravy ve všech volebních zákonech, a to tak, že důvodem zániku členství bude nepřetržitá nepřítomnost člena okrskové volební komise ve volební místnosti ve dnech voleb, která přesáhne 2 hodiny. K případné omluvě člena okrskové volební komise se nepřihlédne, neboť prioritou je plnohodnotně zajistit činnost okrskové volební komise.

Pokud doba nepřítomnosti nepřesáhne 2 hodiny v celku, k zániku členství nedochází, avšak uplatní se pravidlo obsažené ve vyhláškách provádějících volební zákony, že celková výše zvláštní odměny za výkon funkce člena okrskové volební komise se poměrně zkrátí, a to podle evidence účasti člena na jednáních okrskové volební komise.

Toto pravidlo obdobně platí i pro členy zvláštní okrskové volební komise působící při zastupitelských úřadech v zahraničí ve volbách, v nichž je možné hlasovat ze zahraničí (volba prezidenta republiky a volby do Poslanecké sněmovny).

K čl. I bodům 8 až 11

K čl. III bodům 8 až 12

K čl. V bodům 10 až 14

K čl. VII bodům 7 až 10

K čl. IX bodům 6, 7 a 10

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Zapisovatel jako člen okrskové volební komise (OVK) a zastupování předsedy OVK místopředsedou OVK	§ 14e/7 § 14f/4	§ 17/6 § 18/4	§ 17/6 § 18/4	§ 18/7 § 19/4	§ 19 (zastupování je upraveno)

Podle dosavadní právní úpravy je zapisovatel členem okrskové volební komise toliko s hlasem poradním, při hlasování se do počtu členů okrskové volební komise nezapočítává. Zapisovatel řídí losování, při kterém si okrsková volební komise na svém prvním zasedání ze svých členů vylosuje předsedu a místopředsedu; zapisovatel může okrskové volební komisi předkládat návrhy a pořizuje zápis z jednání komise.

Zkušenosti z praxe ukazují, že zapisovatel, kterého jmenuje starosta, je mnohdy jediným „profesionálem“ s nejlepší znalostí příslušného volebního zákona, který tak fakticky dohlíží na zákonnost procesů, které se odehrávají při činnosti okrskové volební komise.

V návaznosti na pochybení v činnosti některých okrskových volebních komisí (zejména při sčítání hlasů) zjištěná v rámci soudního přezkumu voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2017 Nejvyšším správním soudem (usnesení Vol 58/2017 – 173 ze dne 19. listopadu 2017) učinilo Ministerstvo vnitra jako ústřední orgán státní správy na úseku voleb některá opatření, která byla aplikována ihned pro nadcházející volbu prezidenta republiky v lednu 2018. Tímto opatřením byl zejména pokyn, aby starostové jako zapisovatele jmenovali dostatečně kompetentní osoby, které budou zárukou zákonnosti postupů okrskových volebních komisí, tj. primárně úředníky obce či krajské úředníky, případně osoby s vysokoškolským vzděláním; pokud nebylo možné takové osoby zajistit, mělo se jednat o osobu, která má zkušenosti na úseku voleb nebo vnitřní správy a u níž je s ohledem na dosavadní praxi zřejmé, že bude spolehlivě vykonávat funkci zapisovatele okrskové volební komise.

Součástí opatření bylo i navýšení zvláštní odměny za výkon funkce zapisovatele a předsedy okrskové volební komise o 500 Kč. Toto navýšení mělo za cíl zohlednit náročnost činnosti právě předsedů a zapisovatelů okrskových volebních komisí, na nichž většinou spočívá hlavní tíha odpovědnosti za chod celé okrskové volební komise, a do jisté míry i činnost v okrskových volebních komisích zatraktivnit.

Odezvou na tato opatření byla reakce obecních úřadů s výtkou, že významu, který je přikládán činnosti zapisovatele okrskové volební komise, neodpovídá jeho postavení jako člena s hlasem poradním. Zavádí se proto rovnocenné postavení zapisovatele, který se tak stane členem s právem hlasovat.

V souvislosti s přiznáním rovnocenného postavení zapisovatele jako člena okrskové volební komise s právem hlasovat není v rámci úpravy usnášéníschopnosti okrskové volební komise třeba uvádět, že nadpoloviční většina se vztahuje k členům s právem hlasovat, neboť toto právo se nyní přiznává všem.

Zapisovatel, předseda a místopředseda okrskové volební komise jsou funkce, které nelze kumulovat v jedné osobě. Aby o tomto nevznikaly pochybnosti, výslovně se uvádí, že zapisovatel není zařazen do losování o funkce předsedy a místopředsedy okrskové volební komise, a to nejen při prvním zasedání okrskové volební komise, ale ani v případě pozdějšího losování.

Do všech volebních zákonů se výslovně zakotvuje možnost, která byla nyní upravena pouze v zákoně o volbách do Evropského parlamentu, že starosta může zapisovatele odvolat nejen v případě, kdy zapisovatel přestane svoji funkci vykonávat, ale i v případě, že starosta zjistí, že zapisovatel svoji funkci nevykonává řádně; v takovém případě na jeho místo jmenuje nového zapisovatele. Fakticky se tak jedná o další důvody zániku členství v okrskové volební komisi.

Ve všech volebních zákonech se nově výslovně stanoví (v zákoně o volbě prezidenta republiky je takové ustanovení již obsaženo), že předsedu okrskové volební komise v době jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda komise. Místopředseda, stejně jako předseda, je povinen se účastnit školení k činnosti, kterou okrsková volební komise zabezpečuje ve volební místnosti, a proto by měl být schopen předsedu rovnocenně zastoupit; tomu bude odpovídat i zamýšlené navýšení zvláštní odměny pro místopředsedy okrskových volebních komisí, aby se se svojí odměnou dostali na úroveň srovnatelnou s výší odměny předsedy a zapisovatele okrskové volební komise. Uvedené ustanovení má přispět i k tomu, aby v praxi nedocházelo k situacím, že ve volební místnosti nebude současně přítomen předseda ani jeho místopředseda.

Naopak se v zákoně o volbách do zastupitelstev obcí a zastupitelstev krajů vypouští ustanovení o tom, že předseda okrskové volební komise může pověřit jednotlivými úkony ostatní členy okrskové volební komise. Vychází se z toho, že předseda je pro svoji funkci povinně vyškolen, čemuž odpovídá i diferencovaná výše odměny, a není tedy vhodné, aby pak svými úkoly (např. dohled nad zachováním pořádku ve volební místnosti v době hlasování) pověřoval řadové členy. Zrušením tohoto ustanovení však není dotčena možnost pověřit jiného člena konkrétními úkony, se kterými volební zákony výslovně počítají – např. předání zápisu o průběhu a výsledku hlasování na přebíracím místě Českého statistického úřadu.

K čl. I bodu 11

K čl. III bodu 11

K čl. V bodu 13**K čl. VII bodu 10****K čl. IX bodu 8**

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Jmenovky členů OVK	§ 14f/6	§ 18/6	§ 18/6	§ 19/6	§ 17/6

Doposud nebyla nijak upravena informovanost voličů o členech okrskové volební komise, kteří tak zejména v okrskových volebních komisích velkých měst, kde se občané osobně neznají, působili zcela anonymně. Tato skutečnost byla rovněž předmět připomínek a doporučení vyplývajících ze Závěrečné zprávy monitorovací mise OBSE, která pozorovala prezidentskou volbu v ČR v roce 2013. OBSE uvedla, že za účelem větší transparentnosti se doporučuje, aby složení okrskových volebních komisí bylo zveřejňováno.

Jako nejvhodnější se z pohledu volebních orgánů i z pohledu voličů jeví poskytnout informace o jméně a příjmení člena okrskové volební komise, jeho funkci v okrskové volební komisi a obecně o tom, zda jde o člena jmenovaného starostou, nebo delegovaného kandidujícím subjektem, aniž by bylo třeba specifikovat např. konkrétní politickou stranu nebo politické hnutí, které ho delegovalo. Tyto údaje budou k dispozici přímo ve volební místnosti v průběhu hlasování, a to např. ve formě připnutých jmenovek nebo cedulek na místě, kde dotýčný člen okrskové volební komise sedí. Připnuté jmenovky se jeví jako vhodnější i pro případ hlasování do přenosné volební schránky. Údaje o členech okrskové volební komise ve formě jmenovek ve volební místnosti zabezpečí pro jednotlivé okrskové volební komise obecní úřad a zapisovatel pak na místě dohlédne na správné a viditelné jejich umístění či připnutí.

K čl. I bodu 12**K čl. III bodu 17****K čl. V bodům 18 a 19****K čl. VII bodu 14****K čl. IX bodu 11**

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Plakátovací plochy ve volební kampani	§ 16/4	§ 56a/6	§ 30/1	§ 59/4	§ 35/6

Možnost, tedy nikoli povinnost, aby starosta obce před každými volbami vyhradil plochu pro vylepení volebních plakátů, zůstává zachována a pouze se ve všech volebních zákonech výslovně stanoví, že starosta tak může učinit nejpozději 16 dnů přede dnem voleb, tedy nikoli přesně až 16. den; doposud je nejzazší možná lhůta upravena pouze v zákoně o volbách do zastupitelstev obcí (a sice na 10 dnů, přičemž návrh novely sjednocuje úpravu a mění lhůtu na 16 dnů). I když se jedná o rozhodnutí starosty, zda tak učiní, či nikoli, je

současně potřebné, aby volební zákon stanovil nejzazší lhůtu, jinak by tak mohl starosta učinit kdykoli, například až 2 dny před volbami, což by z hlediska volební kampaně mělo pro kandidující subjekty zanedbatelný význam.

Vzhledem k otázkám, které při využití této plakátovací plochy vznikly v souvislosti s aplikací nových pravidel o financování volební kampaně a pravidel o hospodaření politických stran a politických hnutí (stanovisko Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí před volbami do Poslanecké sněmovny 2017), je zapotřebí výslovně stanovit, že pokud se starosta rozhodne plakátovací plochu vyhradit, pak ji obec poskytne bezplatně. V takovém případě se na bezúplatné plnění nevztahují ustanovení daného volebního zákona o financování volební kampaně (jinak platí, že i bezúplatné plnění se započítá do výdajů na volební kampaň, a to v částce odpovídající obvyklé ceně za bezúplatné plnění), ani ustanovení zákona o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, který stranám a hnutím v § 18 odst. 1 zakazuje přijmout dar nebo bezúplatné plnění od obcí a krajů.

K čl. I bodu 13

K čl. III bodu 15

K čl. V bodu 20

K čl. VII bodu 13

K čl. IX bodu 13

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Barevné odlišení hlasovacích lístků při souběhu voleb	§ 17/5	§ 29/2	§ 31/2	§ 33/5	§ 71/5

Jednoduché technické opatření v podobě barevného odlišení hlasovacích lístků stejným způsobem, jakým jsou odlišeny úřední obálky, napomůže u souběhu voleb k předcházení zbytečným chybám při vložení hlasovacího lístku voličem do nesprávné obálky. Sníží se tím počet neplatně odevzdaných hlasů.

Tisk na barevný papír je doprovázen zvýšenými finančními náklady oproti současnému stavu, kdy je podle jednotlivých volebních zákonů při souběhu voleb vyžadováno pouze (barevné) odlišení úřední obálky. Dodatečné náklady jsou pro případ barevného tisku hlasovacích lístků odhadovány na částku cca 2,5 mil Kč (u formátu hlasovacího lístku A4) až 4,5 mil Kč (u formátu hlasovacího lístku A3).

K čl. I bodu 14

K čl. III bodu 13

K čl. V bodu 16

K čl. VII bodu 11

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Stanovení dne, k němuž je uváděn věk kandidáta na kandidátní listině	§ 32/1/c) § 61/1/a)	§ 21/1/c)	§ 22/1/d)	§ 22/1/b)	- (je upraveno)

Zpřesňuje se uvedení věku na kandidátní listině ke druhému dni voleb. Doposud uváděný věk ke dni podání kandidátní listiny, případně datum narození (u voleb do Evropského parlamentu), vyžadovalo (s výjimkou volby prezidenta republiky, kde se již nyní požaduje věk ke druhému dni volby) přepočítání na věk ke druhému dni voleb pro účely uvedení věku na hlasovacím lístku. Touto úpravou se odstraňuje pochybnost, ke kterému dni má být věk na kandidátní listině uveden, i nezbytnost přepočítání před tiskem hlasovacích lístků ze strany registračních úřadů, která v případě velkého množství kandidátů představuje nemalou administrativní zátěž.

V zákoně o volbách do zastupitelstev obcí se v této souvislosti pamatuje i na případy, kdy nové, opakované a dodatečné volby do zastupitelstev obcí se konají v jednom dni; v takovém případě se na kandidátní listině uvede věk ke dni voleb.

K čl. V bodu 2 a 21

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Možnost krajského úřadu kontrolovat sčítání hlasů	-	-	§ 10/1	-	-

Vzhledem k dosavadní neopodstatněné absenci ustanovení v zákoně o volbách do zastupitelstev obcí, které by krajskému úřadu, stejně jako u jiných druhů voleb, umožňovalo přítomnost a kontrolu ve volební místnosti v době, kdy okrsková volební komise sčítá hlasy, se toto oprávnění pro krajský úřad i v komunálních volbách doplňuje. V kontextu důrazu na zákonný postup okrskové volební komise je možnost kontroly nezbytná. Případné zjištění nedostatků při sčítání hlasů však umožňuje zástupcům krajského úřadu pouze upozornit na nedostatek a případně v součinnosti s Českým statistickým úřadem usměrnit okrskovou volební komisi s tím, že zjišťování výsledků hlasování na úrovni volebního okrsku je ve výhradní působnosti okrskové volební komise.

K čl. IX bodu 13

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident

Zrušení společné úřední obálky při společných volbách	-	-	-	-	§ 71/5
---	---	---	---	---	--------

V případě volby prezidenta republiky v lednu 2018 bylo nutné poprvé aplikovat ustanovení zákona o volbě prezidenta republiky pro společné konání voleb (konkrétně ve volebním obvodu do Senátu č. 39 se sídlem v Trutnově, kde se konaly doplňovací volby do Senátu a kde došlo k souběhu 2. kola voleb do Senátu a 1. kola volby prezidenta republiky).

Při zajišťování voleb vyšly najevo praktické problémy s aplikací společné úřední obálky pro oba druhy voleb. Nejzávažnějším bylo, že takto nastavená právní úprava umožňuje některým voličům (hlasujícím s voličským průkazem pouze v jednom druhu voleb) vložit do úřední obálky neoprávněně i hlasovací lístek pro druhý druh voleb. Takto protiprávně udělený hlas není možné zjistit, a je tudíž započten do výsledků hlasování. Vzhledem k tajnosti hlasování nelze ani identifikovat neoprávněného voliče.

Ministerstvo vnitra proto k předejití možnému zneužití ze strany voličů vydalo metodiku, na základě které voliči přihlášenému k trvalému pobytu v rámci volebního obvodu č. 39 Sídlo: Trutnov a žádajícímu o voličský průkaz (ať už pro 2. kolo voleb do Senátu nebo pro 1. kolo volby prezidenta republiky) byl automaticky vydán „společný“ voličský průkaz bez ohledu na to, zda žádal o voličský průkaz pro oba druhy voleb nebo pouze pro jeden. Volič proto musel v souladu s tím, že při společném konání volby prezidenta republiky a voleb do Senátu vkládá oba hlasovací lístky do jedné společné úřední obálky, uplatnit své volební právo pro oba druhy voleb najednou. Dále Ministerstvo vnitra instruovalo všechny okrskové volební komise v daném volebním obvodu, aby dbaly na zvýšenou kontrolu předkládaných voličských průkazů a aby měly pod dozorem místo ve volební místnosti, kam voliči odkládají nepoužité hlasovací lístky, a pravidelně kontrolovaly, zda voliči v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků nezanechali nepoužité hlasovací lístky.

Další problém vznikl při zpracování zápisu o průběhu a výsledku hlasování v okrsku. Okrsková volební komise má v tomto zápise podle § 51 odst. 2 písm. e) zákona o volbě prezidenta republiky, případně podle § 71 odst. 2 písm. d) zákona č. 247/1995 Sb. uvést počet odevzdaných úředních obálek. Tyto údaje však nelze při použití jedné úřední obálky jednoznačně zjistit. Z odevzdaných obálek totiž není patrné, pro který druh voleb byla obálka odevzdána. Okrsková volební komise tedy nemůže zpracovat zápis plně v souladu se zákonem. Tento deficit má rozhodující vliv na správné zjištění volební účasti.

V tomto případě okrskové volební komise postupovaly podle vypracované metodiky Českého statistického úřadu a v obou zápisech stejně uvedly počet odevzdaných společných úředních obálek, který pak ovšem postrádal vypovídací hodnotu o tom, kolik voličů v konkrétních volbách hlasovalo.

I když dané problémy Ministerstvo vnitra a Český statistický úřad překlenulo výkladem a metodikou, do budoucna je jistě žádoucí, aby byly výše popsané problémy odstraněny. Problém s možným dvojitým hlasováním by byl potenciálně vážnější, kdyby se měl souběh konat u celoplošných voleb (v popsaném případě šlo o souběh pouze v jednom senátním volebním obvodu) a u voleb, kdy v obou druzích jsou hlasovací lístky doručovány

voličům předem do jejich domovů a okrsková volební komise tak nemá kontrolu nad vydanými hlasovacími lístky.

K čl. I bodu 15

K čl. III bodu 14

K čl. V bodu 17

K čl. VII bodu 12

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Jednostranné hlasovací lístky	§ 38/3 (Poslanecká sněmovna)	§ 24/3	§ 25/4 (1stranné do formátu A4)	§ 26/3	-

Zavádí se jednostranné hlasovací lístky pro volby do Poslanecké sněmovny, pro volby do zastupitelstev krajů a pro volby do Evropského parlamentu. V praxi kandidující subjekty s vyšším počtem kandidátů poukazují na problém neotáčení hlasovacích lístků jak ze strany voličů, tak i ze strany okrskových volebních komisí při sčítání hlasů, což vede k nezapočítání přednostních hlasů kandidátům, kteří se nacházejí na druhé straně hlasovacího lístku. Na tento problém upozornil i Nejvyšší správní soud ve svém usnesení sp. zn. Vol 58/2017 - 173 ze dne 19. listopadu 2017, kde konstatoval, že *„je více než vhodné, aby se napříště netiskly oboustranné hlasovací lístky, neboť nejenom že to výrazně zvyšuje pravděpodobnost chybného započtení přednostních hlasů kandidátům uvedeným na zadní straně hlasovacího lístku, ale také to ohrožuje jejich rovnost s ostatními kandidáty. Stejnou chybu, jaké se dopustily okrskové volební komise, celkem předvídatelně mohou učinit i voliči, neboť si vůbec kandidátů na zadní straně volebního lístku nemusí povšimnout, anebo si jich všimnou až poté, co již vyčerpali své čtyři přednostní hlasy pro kandidáty na první straně.“*

Navrhované opatření spočívající v jednostranném tisku hlasovacích lístků pro volby do zastupitelstev krajů, volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a volby do Evropského parlamentu bude mít značný finanční dopad na rozpočet pro tyto druhy voleb *(níže uvedený propoččet vychází z podkladů od stávajícího dodavatele na zajištění tisku, kompletace a distribuce hlasovacích lístků a ostatní volební dokumentace, s nímž Ministerstvo vnitra uzavřelo rámcovou smlouvu do konce roku 2019).*

Se zvětšením formátu hlasovacích lístků se pojí i zvětšení formátu krycího listu sady hlasovacích lístků, informace pro voliče a seznamu zkratk politických stran a politických hnutí, které jsou součástí sady hlasovacích lístků, a rovněž zvětšení formátu doručovací obálky, do které jsou vkládány sady hlasovacích lístků doručované voličům před konáním voleb. Formát úřední obálky může zůstat zachován v původní velikosti A5, neboť se do ní vkládá pouze jeden hlasovací lístek, který může být pro snadnější vložení do úřední obálky přeložen.

Zvýšené finanční výdaje bude nutné vynaložit i na kompletaci a distribuci hlasovacích lístků a obálek.

Podrobné vyčíslení finančních výdajů se uvádí níže s tím, že bylo počítáno se stejným objemem tisku hlasovacích lístků a doručovacích obálek, který je uveden ve stávající smlouvě o dílo na zajištění tisku volebních materiálů.

Volby do zastupitelstev krajů

10 000 000 kusů sad hlasovacích lístků

9 000 000 kusů doručovacích obálek

	původní A4	nově A3
tisk hlasovacích lístků	16 284 163,00 Kč	31 300 000,00 Kč
info leták	690 000,00 Kč	1 590 000,00 Kč
seznam zkratk	690 000,00 Kč	1 590 000,00 Kč
doručovací modrá C4	5 515 650,00 Kč	6 075 000,00 Kč
Kompletace	309 000,00 Kč	526 000,00 Kč
Distribuce	3 500 000,00 Kč	5 794 000,00 Kč
	26 988 813,00 Kč	46 875 000,00 Kč

Navýšení nákladů spojených s tiskem hlasovacích lístků a dodáním většího formátu doručovacích obálek o cca 74%.

Volby do Poslanecké sněmovny P ČR

12 500 000 kusů sad hlasovacích lístků

11 000 000 kusů doručovacích obálek

	původní A5	nově A4
tisk hlasovacích lístků	10 537 902,00 Kč	20 900 000,00 Kč
info leták	461 250,00 Kč	1 175 000,00 Kč
seznam zkratk	461 250,00 Kč	1 175 000,00 Kč
doručovací modrá C4	2 503 930,00 Kč	7 425 000,00 Kč
Kompletace	399 000,00 Kč	679 000,00 Kč
Distribuce	3 000 000,00 Kč	4 954 000,00 Kč
	17 363 332,00 Kč	36 308 000,00 Kč

Navýšení nákladů spojených s tiskem hlasovacích lístků a dodáním většího formátu doručovacích obálek o cca 109%.

Volby do Evropského parlamentu

12 500 000 kusů sad hlasovacích lístků

11 000 000 kusů doručovacích obálek

	původní A5	nově A4
tisk hlasovacích lístků	16 397 508,00 Kč	28 075 000,00 Kč
info leták	461 250,00 Kč	1 175 000,00 Kč
seznam zkratk	461 250,00 Kč	1 175 000,00 Kč
doručovací modrá C4	2 503 930,00 Kč	7 425 000,00 Kč
Kompletace	180 000,00 Kč	306 000,00 Kč
Distribuce	3 000 000,00 Kč	4 969 000,00 Kč

	23 003 938,00 Kč	43 125 000,00 Kč
--	------------------	------------------

Navýšení nákladů spojených s tiskem hlasovacích lístků a dodáním většího formátu doručovacích obálek o cca 88%.

Pro volby do zastupitelstev obcí, u kterých je možné formát hlasovacího lístku určit až podle počtu kandidujících subjektů v obci, není možné uvést přesné navýšení finančních výdajů.

U voleb do Senátu Parlamentu České republiky a volby prezidenta republiky se tiskne jednostranný hlasovací lístek.

Pro volby do zastupitelstva obce se tiskne jeden hlasovací lístek. S ohledem na počet kandidujících subjektů a počet kandidátů zejména ve větších městech však není technicky možné zajistit, aby hlasovací lístek byl vždy pouze jednostranný (např. pro volby do zastupitelstev územně členěných statutárních měst a Zastupitelstva hlavního města Prahy). Stanoví se proto jednoznačně podmínka velikosti formátu hlasovacích lístků, při kterém se již tento lístek tiskne oboustranně. Vzhledem k tomu, že voliči si mnohokrát nevšimli toho, že hlasovací lístek je oboustranný, čímž přicházejí volební strany s vyšším vylosovaným číslem o potenciální voliče, navrhuje se na oboustranné hlasovací lístky pro volby do zastupitelstev obcí uvádět na konci každé strany text „Pokračování na druhé straně“.

K čl. I bodu 16

K čl. V bodu 15

Téma	Volební zákon				
	Parlament	Kraje	Obce	Evropský parlament	Prezident
Doplnění náležitostí petice nezávislého kandidáta	§ 61/2/d)	-	§ 21/4	-	- (je upraveno)

Po vzoru zákona o volbě prezidenta republiky se i pro volby do Senátu a do zastupitelstev obcí sjednocují náležitosti záhlaví petice a každého jejího podpisového archu na podporu nezávislého kandidáta pro volby do Senátu nebo nezávislých kandidátů v komunálních volbách.

S ohledem na usnesení Krajského soudu v Hradci Králové (30A 150/2017 – 37 ze dne 21. prosince 2017) se stanoví, že u osoby (petenta) podporující kandidaturu nezávislého kandidáta na senátora se na petici, mimo jiné, požaduje uvedení adresy místa trvalého pobytu, aby nadále nevznikala výkladová nejistota, zda stačí uvést pouze obec, nebo zda se na petici vyžaduje celá adresa, tj. i název ulice a číslo popisné (evidenční). Jednoznačné stanovení náležitostí je nezbytné, neboť se od něj odvíjí rozhodnutí registračního úřadu o zaregistrování dotčeného nezávislého kandidáta, resp. sdružení nezávislých kandidátů.

K čl. II, IV, VI, VIII a X

Přechodná ustanovení zajišťují, aby aplikace nové právní úpravy dopadla až na volby vyhlášené po nabytí účinnosti tohoto zákona. Pouze v případě ustanovení upravujících náležitosti petic na podporu nezávislých kandidátů ve volbách do Senátu a do obecních zastupitelstev se odklad stanovuje na delší dobu tak, aby se předmětné změny netýkaly voleb vyhlášených v roce 2018.

K čl. XI – Změna soudního řádu správního

Zákonem č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony, jímž byla zavedena pravidla vedení a financování volební kampaně, byl svěřen dohled nad financováním volební kampaně Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, který má též pravomoc ukládat sankce. Ačkoli tím není vyloučena možnost domáhat se v návaznosti na řízení u Úřadu ochrany veřejných subjektivních práv fyzických či právnických osob ve správním soudnictví, nejde již o speciální druh řízení ve věcech porušení pravidel financování volební kampaně.

V návaznosti na již dřívější vypuštění § 90a soudního řádu správního, který upravoval řízení ve věci porušení pravidel financování volební kampaně při volbě prezidenta republiky, je třeba v soudním řádu správním zrušit i další pozůstatky tohoto typu řízení, a sice v § 104 odst. 1 a § 107 odst. 2.

K čl. XII

Navrhuje se účinnost desátým dnem po dni vyhlášení zákona, aby se většina navrhaných změn mohla promítnout již do voleb na podzim roku 2018. S tím souvisí také návrh na schválení zákona v prvním čtení odůvodněný v obecné části důvodové zprávy.

V případě ustanovení týkajících se náležitostí petic na podporu nezávislého kandidáta ve volbách do Senátu a do obecních zastupitelstev je přechodnými ustanoveními zajištěn odklad vykonatelnosti na rok 2019.

V Praze dne 27. března 2018

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr vnitra:
Mgr. Lubomír Metnar v.r.